

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA VOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 9256/19)

HOTĂRÂRE

Art. 8 • Respectarea vieții de familie • Hotărârea instanței naționale de înapoiere a copiilor din România în Franța • Deplasarea ilegală a copiilor din Franța, în sensul Convenției de la Haga, împiedicând eventuala exercitare de către tată a dreptului de vizitare • Examinarea de către instanțele interne a excepțiilor de înapoiere a copiilor invocate de mamă, reclamanta, în temeiul art. 13 din Convenția de la Haga • Examinarea întregului context familial, inclusiv a acuzațiilor de acte de violență comise de tată • Identificarea și examinarea corespunzătoare a interesului superior al copiilor atunci când s-a decis să nu se acorde importanță integrării acestora în noul mediu din România • Menținerea contactului cu Franța și cu cultura franceză pentru a facilita înapoierea acestora • Neaudierea copiilor de către instanțele naționale din cauza vârstei fragede • Interpretarea și aplicarea în mod suficient de către instanțele naționale a Convenției de la Haga și a Regulamentului Bruxelles II bis pentru asigurarea garanțiilor art. 8

Strasbourg

7 iulie 2020

*Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție.
Poate suferi modificări de formă.*

În cauza Voica împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Yonko Grozev, *președinte*,
Faris Vehabović,
Iulia Antoanella Motoc,
Branko Lubarda,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani,
Jolien Schukking, *judcători*,

și Ilse Freiwirth, *greșier adjunct de secție*,

Având în vedere:

cererea nr. 9256/19 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant francez și român, dna Alexandra-Livia Voica („reclamanta”), a sesizat Curtea în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale („Convenția”), la 4 februarie 2019;

decizia de a comunica Guvernului României („Guvernul”) capătul de cerere privind art. 8 din convenție și de a declara inadmisibile celelalte capete de cerere;

decizia de a acorda prioritate cererii (art. 41 din Regulamentul Curții);
observațiile părților;

faptul că guvernul francez nu și-a exprimat intenția de a interveni în prezenta cauză [art. 36 § 1 din Convenție și art. 44 § 1 lit. a) din Regulamentul Curții];

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 16 iunie 2020,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cererea privește o pretinsă încălcare a dreptului reclamantei la respectarea vieții de familie, în măsura în care o hotărâre judecătorească a dispus înapoierea copiilor săi în Franța, unde locuiau înainte de a se muta în România și unde tatăl lor continua să locuiască. Reclamanta a susținut că procedura nu a luat în considerare pe deplin hotărârile instanțelor franceze care stabiliseră reședința copiilor împreună cu ea, nici riscul grav la care ar fi expuși copiii în cazul înapoierii la tatăl lor, acesta fiind violent în trecut față de ea.

ÎN FAPT

2. Reclamanta s-a născut în anul 1982 și, potrivit informațiilor disponibile la dosar, locuiește la București. Aceasta a fost reprezentată de dna D. Iovanovici-Șoșoacă, avocat în București.

HOTĂRÂREA VOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul său guvernamental, cel mai recent dna O.F. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

4. Faptele cauzei, astfel cum au fost expuse de părți, pot fi rezumate după cum urmează.

I. SITUAȚIA FAMILIALĂ

5. În anul 2009, reclamanta a început să locuiască împreună cu un resortisant francez, domnul X. Ei au avut doi fii împreună: Y, născut în anul 2012, și Z, născut în anul 2015. Familia locuia în Franța. Potrivit reclamantei, copiii au fost crescuți bilingv (în limba română și în franceză) și își vizitau în mod regulat bunicii materni din România.

6. În aprilie 2016, cuplul s-a separat și X s-a mutat din casa familiei pentru a începe o nouă relație. Reclamanta și copiii au rămas împreună.

II. MĂSURILE PRIVIND ÎNCREDINȚAREA MINORILOR: *TRIBUNAL DE GRANDE INSTANCE BOBIGNY*

7. La 2 septembrie 2016, *Tribunal de grande instance* Bobigny a decis ca autoritatea părintească să fie exercitată în comun de părinți și a stabilit reședința copiilor ca fiind cu mama lor, care la acea vreme locuia în Franța. Lui X i s-a acordat drept de vizitare. În conformitate cu materia drepturilor conferite de lege titularilor autorității parentale, instanța a impus părinților obligația de a se informa reciproc în momentul în care își schimbau reședința, pentru a permite o organizare adecvată a drepturilor și responsabilităților părintești ale ambilor părinți. De asemenea, a dispus părinților să se consulte reciproc cu privire la orice problemă privind bunăstarea copiilor.

8. Ambii părinți au formulat apel. Curtea de Apel Paris a judecat cauza (infra, pct. 32-35)

III. PROCEDURA PENALĂ PRIVIND VIOLENȚA DOMESTICĂ

9. Potrivit reclamantei, X a supus-o la presiuni psihologice pe tot parcursul relației lor. După separare, el a devenit și abuziv verbal și fizic față de ea.

10. Reclamanta a povestit un astfel de episod care a avut loc la 2 decembrie 2016, când X s-a întors la locuința familiei pentru a-i lua pe copii cu el. Y a refuzat să plece cu el și reclamanta a încercat să-l oprească pe X de a-l lua pe Y cu forța. Atunci X a devenit violent față de reclamantă și, în altercație, i-a rupt unul dintre degete. Ambii copii au fost prezenți în timpul incidentului.

11. La 25 decembrie 2016, *Tribunal de grande instance* Bobigny a emis un ordin de restricție. Prin hotărârea din 14 februarie 2017, aceeași instanță l-a condamnat pe X pentru violență domestică, l-a amendat cu 1 000 de euro (EUR) pentru incidentul din 2 decembrie 2016 și a suspendat sentința. X a formulat apel. Se pare că, prin hotărârea definitivă din 21 februarie 2019,

HOTĂRÂREA VOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

Curtea de Apel Paris a anulat condamnarea. Reclamanta a susținut că nu a fost informată cu privire la evoluția procesului și că nu a putut participa la acesta.

12. În martie 2017, reclamanta a solicitat sprijinul unei organizații franceze specializate în protecția victimelor violenței domestice, care i-a oferit asistență, consiliere psihologică și consiliere privind modalitatea de a trata cu X.

IV. MUTAREA ÎN ROMÂNIA

13. În luna iunie 2017, angajatorul francez al reclamantei i-a oferit un contract de trei ani în România, începând cu 1 septembrie 2017. Potrivit reclamantei, la 3 iulie 2017, l-a informat pe X cu privire la intenția de a părăsi Franța și de a lua copiii cu ea, însă acesta nu a reacționat.

14. Între timp, ea s-a mutat cu copiii în România și, la 19 august 2017, a comunicat noua lor adresă lui X.

15. Reclamanta a înscris copiii la o școală franceză din București.

V. MĂSURILE PRIVIND ÎNCREDINȚAREA MINORILOR: CURTEA DE APEL PARIS

16. În cadrul apelului în fața Curții de Apel Paris împotriva hotărârii din 2 septembrie 2016 (supra, pct. 8 și infra, pct. 32-35), X a introdus o cerere provizorie de înapoiere a copiilor în Franța. Reclamanta a solicitat instanței să aprobe schimbarea reședinței în România și să îi acorde autoritate părintească exclusivă asupra copiilor.

17. La 21 noiembrie 2017, Curtea de Apel Paris a respins aceste cereri. În ceea ce privește cererea de înapoiere, instanța a constatat că X nu solicitase încredințarea copiilor și nu inițiasse o procedură în temeiul dispozițiilor Convenției din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii (denumită în continuare „Convenția de la Haga”, a se vedea infra, pct. 39). Totodată, instanța a respins cererea reclamantei, argumentând că schimbarea reședinței în România nu justifica o modificare în exercitarea autorității părintești. Prin urmare, a menținut măsurile de încredințare a minorilor stabilite prin hotărârea din 2 septembrie 2016 (supra, pct. 7).

VI. PROCEDURILE PREVĂZUTE DE CONVENȚIA DE LA HAGA

18. La 6 februarie 2018, X s-a adresat autorității centrale franceze pentru aplicarea Convenției de la Haga cu cererea de înapoiere a lui Y și a lui Z în Franța. La 27 martie 2018, în timp ce procedura administrativă între cele două autorități centrale era pendinte, X a introdus o acțiune la Tribunalul București prin care solicita înapoierea copiilor în temeiul Convenției de la Haga.

19. La 30 aprilie 2018, tribunalul a examinat cauza în raport cu cerințele Convenției de la Haga și a dispus înapoierea copiilor în Franța. Instanța a constatat că, la momentul în care copiii fuseseră luați în România, reședința lor obișnuită se afla în Franța, iar părinții exercitau împreună autoritatea părintească. Potrivit dreptului francez, aceasta însemna că reședința copiilor nu putea fi modificată decât dacă ambii părinți conveneau sau, în lipsa unui astfel de acord, dacă o instanță autoriza această mutare. Pe baza situației de fapt din speță, instanța a constatat că reclamanta luase copiii în România fără acordul tatălui și înainte ca instanțele franceze să soluționeze prin hotărâre definitivă cererea sa de a lua copii în România. Tribunalul a examinat atât hotărârea din 2 septembrie 2016 a *Tribunal de grande instance* Bobigny (supra, pct. 7), cât și hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Paris (supra, pct. 17).

20. Instanța a considerat că pretinsul comportament abuziv al lui X nu constituia excepția de „risc grav” care să împiedice înapoierea copiilor în conformitate cu dispozițiile art. 13 lit. b) din Convenția de la Haga (infra, pct. 39). Instanța a examinat probele prezentate de reclamantă cu privire la incidentul din 2 decembrie 2016 (supra, pct. 10). Cu toate acestea, pe baza acelor elemente și a mărturiilor de care dispunea, a considerat că nu s-a stabilit că X fusese în vreun fel violent, abuziv sau neglijent față de copii, fie în timpul în care au locuit împreună, fie după separarea părinților. Astfel, a concluzionat că, prin comportamentul său, nu i-ar supune la un „risc grav” în sensul art.13 din Convenția de la Haga. În plus, instanța a apreciat că, în orice caz, un risc pentru integritatea fizică sau psihică a copiilor nu ar determina instanța să respingă cererea de înapoiere. În opinia tribunalului, un astfel de risc ar obliga-o pur și simplu să caute o cooperare internațională pentru a asigura protecția copiilor de către autoritățile franceze după înapoierea acestora [art. 60 lit. e) din Regulamentul Bruxelles II bis — infra, pct. 41].

21. Instanța a decis să nu audieze copiii. În această privință, a apreciat că aceștia erau încă la o vârstă prea fragedă pentru a depune mărturie.

22. În sfârșit, instanța a constatat că copiii se integraseră pe deplin în noul lor mediu în România. Cu toate acestea, a considerat că legalizarea șederii lor în România nu ar servi interesului superior al copiilor, atât timp cât situația lor fusese modificată în mod injust și unilateral de mamă, cu încălcarea măsurilor de încredințare.

23. Reclamanta a formulat recurs, însă, prin hotărârea finală din 9 august 2018, Curtea de Apel București a confirmat hotărârea și reținând motivarea tribunalului.

VII. PROCEDURA DE EXECUTARE

24. Potrivit reclamantei, în iulie 2018, X a luat copiii în Franța timp de două săptămâni în timpul vacanței lor școlare. La sfârșitul perioadei, acesta i-a înapoiat în România. În perioada respectivă, reclamantei nu i s-a permis

niciun contact cu copiii. În plus, a susținut că, la 21 august 2018, a mers în Franța împreună cu copiii. Aceasta a afirmat că îl contactase pe X pentru a-l informa unde erau, dar că X nu îi vizitase.

25. La 26 octombrie 2018, X s-a deplasat la reclamantă în România și a încercat să ia copiii cu el. Potrivit reclamantei, acesta a abuzat-o verbal pe ea și pe părinții ei în prezența copiilor. Reclamanta a chemat poliția. Y și Z au refuzat să îl însoțească pe tatăl lor, iar poliția l-a informat că nu i se va permite să îi ia cu forța.

26. La 1 decembrie 2018, X a încercat din nou să viziteze copiii, însă reclamanta a refuzat să îl lase înăuntru deoarece copii dormeau la acea oră. La plecare, X ar fi tăiat pneurile de la mașina reclamantei.

27. Potrivit reclamantei, abuzurile verbale și amenințările au continuat.

28. Deoarece copiii continuau să locuiască cu mama lor în România, X a început procedura de executare. La 7 și 23 ianuarie 2019, reclamanta i-a adus pe Y și Z la biroul executorului judecătoresc, unde s-au întâlnit cu tatăl lor. Copiii au refuzat să se întoarcă în Franța cu acesta. Executorul judecătoresc a luat act de împotrivirea copiilor și a formulat o cerere pentru ca aceștia să fie incluși într-un program de consiliere, în conformitate cu cerințele Codului de procedură civilă (infra, pct. 37).

29. La 4 ianuarie 2019, reclamanta a formulat o contestație la executarea hotărârii finale din 9 august 2018 (supra, pct. 23).

30. La 5 aprilie 2019, Judecătoria București a dispus consilierea psihologică a copiilor în temeiul art. 913 C. proc. civ. (infra, pct. 37).

31. La 28 octombrie 2019, judecătoria a respins contestația la executare și a dispus reluarea procedurii de executare. Instanța a constatat că reclamanta nu a fost în măsură să facă dovada că efectiv vizitase Franța și că îl contactase pe X în august 2018. Mai mult, aceasta s-a împotrivit tuturor tentativelor lui X și ale executorului judecătoresc de a executa hotărârea din 30 aprilie 2018 (supra, pct. 19-22). În schimb, eforturile lui X de a contacta copiii nu au fost contestate. Prin urmare, instanța a considerat că reclamanta nu își îndeplinise obligația de înapoiere a copiilor în Franța.

VIII. HOTĂRÂREA FINALĂ A INSTANȚELOR FRANCEZE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE ÎNCREDINȚAREA

32. La 22 octombrie 2019, Curtea de Apel Paris a respins apelul reclamantei împotriva hotărârii din 2 septembrie 2016 (supra, pct. 7 și 8).

33. Instanța a confirmat exercitarea în comun a autorității părintești de către cei doi părinți. A respins ca nefondate acuzațiile reclamantei privind abuzurile verbale și fizice ale lui X față de ea.

34. Instanța a examinat cererea reclamantei prin care solicita ca minorii să continue să locuiască cu ea în România. Nu s-a admis argumentul că mama era mai în măsură să îngrijească copiii decât X, în măsura în care schimbarea în mod unilateral reședința în România și împiedicase contactul lui X cu

copiii de la acel moment. Instanța a considerat că menținerea reședinței copiilor la reclamantă nu ar face decât să consolideze o situație ilegală pe care ea o crease în mod unilateral.

35. Instanța a concluzionat că reclamanta, prin atitudinea sa, a încălcat dreptul copiilor de a menține relații personale cu tatăl lor. În consecință, instanța a stabilit reședința copiilor la tatăl lor în Franța și a acordat reclamantei drepturi de vizitare doar în Franța. Părinților li s-a impus să se pună de acord înainte de a scoate copiii din Franța.

CADRUL JURIDIC RELEVANT

I. DREPTUL INTERN

36. Dispozițiile relevante ale Legii nr. 369/2004 privind aplicarea Convenției de la Haga sunt enunțate în *Ferrari împotriva României* (nr. 1714/10, pct. 25, 28 aprilie 2015) și în *Blaga împotriva României* (nr. 54443/10, pct. 50, 1 iulie 2014).

37. Procedura specială de executare a hotărârilor judecătorești privind copiii, astfel cum este reglementată de Codul de procedură civilă, este descrisă în *Niță împotriva României* [(Comitet) nr. 30305/16, pct. 28 și 29, 3 iulie 2018]. În special, la momentul faptelor din prezenta cauză, în temeiul art. 913 din cod, în cazul în care executorul judecătoresc constată că minorii refuză în mod categoric contactul cu părintele înstrăinat, trebuie instituit, prin hotărâre judecătorească, un program de consiliere psihologică în beneficiul copiilor, pentru o perioadă ce nu poate depăși 3 luni. Procedura de executare se suspendă în perioada respectivă.

II. DOCUMENTE INTERNAȚIONALE

38. Dispozițiile relevante ale instrumentelor internaționale aplicabile în speță sunt enunțate în *X împotriva Letoniei* ([MC] nr. 27853/09, pct. 34-42, CEDO 2013).

A. Convenția de la Haga

39. Convenția din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii („Convenția de la Haga”) a fost ratificată de România prin Legea nr. 100/1992. Părțile relevante din Convenție sunt redactate după cum urmează:

„[...] profund convinse că interesul copilului este de importanță primordială în orice problemă privind încredințarea sa,

dornice să protejeze copilul, pe plan internațional, împotriva efectelor dăunătoare ale unei deplasări sau neînapoieri ilicite și să întocmească proceduri în vederea garantării

HOTĂRÂREA VOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

imediatei înapoierei a copilului în statul reședinței sale obișnuite, precum și de a asigura protecția dreptului de vizitare,

[...]"

Articolul 1

„Prezenta convenție are drept obiect –

(a) de a asigura înapoierea imediată a copiilor deplasați sau reținuți ilicit în orice stat contractant; și

(b) de a face să se respecte efectiv în celelalte state contractante drepturile privind încredințarea și vizitarea, care există într-un stat contractant.

[...]"

Articolul 3

„Deplasarea sau neînapoierea unui copil se consideră ilicită:

a) când are loc prin violarea unui drept privind încredințarea, atribuit unei persoane, unei instituții sau oricărui alt organism acționând fie separat, fie împreună, prin legea statului în care copilul își avea reședința obișnuită, imediat înaintea deplasării sau neînapoierii sale; și

b) dacă la vremea deplasării sau neînapoierii acest drept era exercitat în mod efectiv, acționându-se separat sau împreună ori ar fi fost astfel exercitate, dacă asemenea împrejurări nu ar fi survenit.

Dreptul privind încredințarea, vizat la lit. a), poate rezulta, între altele, dintr-o atribuire deplin drept, dintr-o hotărâre judecătorească sau administrativă sau dintr-un acord în vigoare potrivit dreptului aceluși stat.”

Articolul 4

„Convenția se aplică oricărui copil care își avea reședința obișnuită într-un stat contractant imediat înainte de încălcarea drepturilor privind încredințarea sau vizitarea. Aplicarea convenției încetează când copilul atinge vârsta de 16 ani.”

Articolul 5

„În înțelesul prezentei convenții:

(a) dreptul privind încredințarea include dreptul cu privire la îngrijirile cuvenite persoanei copilului și, îndeosebi, acela de a hotărî asupra locului reședinței sale;

(b) dreptul de vizitare include dreptul de a duce copilul pentru o perioadă limitată de timp în alt loc decât cel al reședinței sale obișnuite.

[...]"

Articolul 12

„Când un copil a fost deplasat sau reținut ilicit în înțelesul art. 3 și o perioadă de mai puțin de un an s-a scurs cu începere de la deplasare sau neînapoiere în momentul introducerii cererii înaintea autorității judiciare sau administrative a statului contractant unde se află copilul, autoritatea sesizată dispune înapoierea sa imediată.

HOTĂRÂREA VOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

Autoritatea judiciară sau administrativă, sesizată fiind chiar după expirarea perioadei de un an prevăzute la alineatul precedent, urmează, de asemenea, să dispună înapoierea copilului, afară dacă nu se stabilește că copilul s-a integrat în noul său mediu.

Când autoritatea judiciară sau administrativă a statului solicitat are motive de a crede că copilul a fost luat într-un alt stat, ea poate suspenda procedura sau să respingă cererea de înapoiere a copilului.”

Articolul 13

„Prin excepție de la dispozițiile articolului precedent, autoritatea judiciară sau administrativă a statului solicitat nu este ținută să dispună înapoierea copilului, dacă persoana, instituția sau organismul care se împotrivesc înapoierii sale stabilește:

(a) că persoana, instituția sau organismul care avea în îngrijire copilul nu exercita efectiv dreptul privind încredințarea la data deplasării sau neînapoierii, ori consimțise sau achiesase ulterior acestei deplasări sau neînapoierii; sau

b) că există un risc grav ca înapoierea copilului să-l expună unui pericol fizic sau psihic sau ca în orice alt chip să-l situeze într-o situație intolerabilă.

Autoritatea judiciară sau administrativă poate, de asemenea, să refuze a dispune înapoierea copilului, dacă constată că acesta se împotrivesc la înapoierea sa și că a atins o vârstă sau o maturitate care face necesar să se țină seama de opinia sa.

La aprecierea împrejurărilor vizate în acest articol, autoritățile judiciare sau administrative urmează să țină seama de informațiile puse la dispoziție de autoritatea centrală sau orice altă autoritate competentă a statului în care se află reședința obișnuită a copilului privitor la situația sa socială.

[...]”

Articolul 21

„O cerere vizând organizarea sau protejarea exercitării efective a unui drept de vizitare poate fi adresată autorității centrale a unui stat contractant, potrivit aceluiași modalități, cu o cerere vizând înapoierea copilului.

Autoritățile centrale sunt legate prin obligațiile de cooperare vizate la art. 7, pentru a asigura exercitarea nestânjenită a dreptului de vizitare și îndeplinirea tuturor condițiilor la care exercitarea acestui drept ar fi supusă și în vederea înlăturării, în măsura posibilului, a obstacolelor de natură a se împotrivi la aceasta.

Autoritățile centrale, fie în mod direct, fie prin intermediari, pot iniția sau favoriza o procedură legală în vederea organizării sau protejării dreptului de vizitare, precum și a condițiilor în care exercitarea acestui drept va putea fi supusă.”

40. Raportul explicativ privind Convenția de la Haga, elaborat de Elisa Pérez-Vera („Raportul explicativ”), definește noțiunea „interesul superior al copilului” după cum urmează:

„21. [...] norma juridică «interesul superior al copilului» este la prima vedere atât de vagă încât pare să semene mai mult cu o paradigmă sociologică decât cu un standard juridic concret.

24. [...] [filosofia Convenției de la Haga] poate fi definită după cum urmează: lupta împotriva creșterii răpirilor internaționale de copii trebuie întotdeauna să fie mânăta de dorința de a proteja copii și ar trebui să se bazeze pe interpretarea intereselor lor reale.

HOTĂRÂREA VOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

[...] dreptul de a nu fi mutat sau reținut în numele unor drepturi mai mult sau mai puțin discutabile asupra propriei persoane este unul dintre cele mai obiective exemple a ceea ce constituie interesul copilului.

[...] adevărata victimă a «răpirii» este copilul însuși, care suferă de bulversarea bruscă a stabilității sale, de pierderea traumatică a contactului cu părintele care îl îngrijise, de incertitudinea și de frustrarea care apar ca urmare a necesității de a se adapta la o limbă străină, la condiții culturale nefamiliare și la profesori și rude necunoscuți.

25. Prin urmare, este legitim să se afirme că ambele obiective ale convenției — unul preventiv, celălalt menit să asigure reinsertia imediată a copilului în mediul său obișnuit — corespund, ambele, unei concepții specifice a ceea ce constituie «interesul superior al copilului». Cu toate acestea, [...] trebuie să se admită că îndepărtarea copilului poate fi uneori justificată de motive obiective care au legătură fie cu persoana sa, fie cu mediul cu care acesta are cele mai strânse legături. Prin urmare, convenția recunoaște necesitatea anumitor excepții de la obligațiile generale asumate de state pentru asigurarea înapoierii imediate a copiilor care au fost îndepărtați sau reținuți ilicit.”

B. Regulamentul Bruxelles II bis

41. Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (denumit „Regulamentul Bruxelles II bis”) prevede următoarele:

Articolul 3 Jurisdicție generală

„1. Sunt competente să hotărască în problemele privind divorțul, separarea de drept și anularea căsătoriei instanțele judecătorești din statul membru:

(a) pe teritoriul căruia se află:

- reședința obișnuită a soților sau
- ultima reședință obișnuită a soților în condițiile în care unul dintre ei încă locuiește acolo sau
- reședința obișnuită a pârâtului sau
- în caz de cerere comună, reședința obișnuită a unuia dintre soți sau
- reședința obișnuită a reclamantului în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin un an imediat înaintea introducerii cererii sau
- reședința obișnuită a reclamantului în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin un șase luni imediat înaintea introducerii cererii și în cazul în care acesta este fie resortisant al statului membru respectiv, fie, în cazul Regatului Unit și al Irlandei, are «domiciliul» în acel loc;

(b) de cetățenie a celor doi soți sau, în cazul Regatului Unit și al Irlandei, statul «domiciliului» comun.

Articolul 10 Competența judecătorească în cazuri de răpire a copilului

„În caz de deplasare sau de reținere ilicită a unui copil, instanțele judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau a reținerii sale ilicite rămân competente până în momentul în care copilul dobândește o reședință obișnuită într-un alt stat membru și până când

(a) orice persoană, instituție sau alt organism căreia/căruia i-a fost încredințat copilul consimte la deplasarea sau reținerea acestuia

sau

(b) copilul a locuit în acest alt stat membru o perioadă de cel puțin un an după ce persoana, instituția sau orice alt organism căreia/căruia i s-a încredințat copilul a avut sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de locul în care se afla copilul, până când copilul s-a integrat în noul său mediu și până când a fost îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:

(i) în termen de un an de când cel căruia i s-a încredințat copilul a avut sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de locul în care se afla copilul, nu s-a depus nici o cerere de înapoiere la autoritățile competente ale statului membru în care copilul a fost deplasat sau reținut;

(ii) a fost retrasă o cerere de înapoiere înaintată de cel căruia i s-a încredințat copilul și nu s-a depus nici o nouă cerere în termenul stabilit la punctul (i);

(iii) o cauză soluționată de o instanță judecătorească din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau reținerii sale ilicite a fost închisă în conformitate cu articolul 11 alineatul (7);

(iv) o hotărâre de încredințare care nu implică înapoierea copilului a fost pronunțată de instanța judecătorească din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sau reținerii sale ilicite.”

Articolul 11 Înapoierea copilului

„1. În cazul în care o persoană, instituție sau orice alt organism căruia/căreia i s-a încredințat copilul solicită autorităților competente dintr-un stat membru să pronunțe o hotărâre judecătorească pe baza Convenției de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii (denumită în continuare Convenția de la Haga din 1980) în vederea obținerii înapoierii copilului care a fost deplasat sau reținut ilicit într-un alt stat membru decât statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înainte de deplasarea sau de reținerea sa ilicită, se aplică alineatele (2)-(8).

2. La aplicarea articolelor 12 și 13 din Convenția de la Haga din 1980, se asigură posibilitatea de ascultare a copilului în cadrul procedurii, cu excepția cazului în care aceasta este necorespunzătoare în conformitate cu vârsta sau gradul său de maturitate.

3. O instanță sesizată cu o cerere de înapoiere a unui copil prevăzută la alineatul (1) acționează cu celeritate în cadrul procedurii privind cererea, utilizând procedurile urgente prevăzute de dreptul intern.

Fără a aduce atingere primului paragraf, instanța judecătorească pronunță hotărârea, cu excepția cazului în care aceasta se dovedește imposibilă din cauza unor împrejurări excepționale, în cel mult șase săptămâni de la sesizarea sa.

4. O instanță judecătorească nu poate refuza înapoierea copilului în temeiul articolului 13 litera (b) din Convenția de la Haga din 1980 în cazul în care se stabilește că s-au luat măsuri corespunzătoare pentru a asigura protecția copilului după înapoierea sa.

HOTĂRÂREA VOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

5. O instanță judecătorească nu poate refuza înapoierea copilului în cazul în care persoana care a solicitat înapoierea copilului nu a avut posibilitatea să fie ascultată.

6. În cazul în care o instanță judecătorească a pronunțat o hotărâre de neînapoiere în temeiul articolului 13 din Convenția de la Haga din 1980, instanța trebuie să transmită de îndată, fie direct, fie prin intermediul autorității sale centrale, o copie a hotărârii judecătorești de neînapoiere și a documentelor pertinente, în special un proces-verbal al ședințelor instanței competente sau autorității centrale din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau reținerii sale ilicite, în conformitate cu dreptul intern. Instanța trebuie să primească toate documentele menționate în termen de o lună de la data hotărârii de neînapoiere.

7. Cu excepția cazului în care instanțele judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înainte de deplasarea sa sau de reținerea sa ilicită au fost deja sesizate de una dintre părți, instanța judecătorească sau autoritatea centrală care primește informația menționată la alineatul (6) trebuie să o notifice părților și să le invite să prezinte observații instanței, în conformitate cu dreptul intern, în termen de trei luni de la data notificării, pentru ca instanța judecătorească să examineze problema încredințării copilului.

Fără a aduce atingere normelor în materie de competență prevăzute de prezentul regulament, instanța judecătorească încheie cauza în cazul în care nu a primit nici o observație în termenul prevăzut.

8. Fără a aduce atingere unei hotărâri de neînapoiere pronunțate în conformitate cu articolul 13 din Convenția de la Haga din 1980, orice hotărâre ulterioară prin care se dispune înapoierea copilului, pronunțată de o instanță competentă în temeiul prezentului regulament, este executorie în conformitate cu capitolul III secțiunea 4, în vederea asigurării înapoierii copilului.”

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

42. În temeiul art. 6 § 1 din Convenție, reclamanta s-a plâns de faptul că instanțele nu au ținut seama de probele pe care le-a prezentat. În temeiul art. 8 din Convenție, aceasta s-a mai plâns că instanțele române au forțat-o pe ea și pe copiii săi să își schimbe reședința și să se întoarcă în Franța, cu încălcarea drepturilor reclamantei și a interesului superior al copiilor. În sfârșit, întemeindu-se pe art. 2 și 3 din Protocolul nr. 4 la Convenție, reclamanta s-a plâns de încălcarea dreptului la liberă circulație, întrucât hotărârile judecătorești i-au limitat dreptul de a vizita și de a locui în România.

43. Curtea, care are competența de a realiza o încadrare în drept a faptelor cauzei [a se vedea *Radomilja și alții împotriva Croației* (MC), nr. 37685/10 și 22768/12, pct. 114 și 126, CEDO 2018), va examina plângerea doar în raport cu art. 8 (a se vedea, pentru clarificări suplimentare, *Andersena împotriva Letoniei*, nr. 79441/17, pct. 65, 19 septembrie 2019, și, *mutatis mutandis*, *Eberhard și M. împotriva Sloveniei*, nr. 8673/05 și 9733/05, pct. 111, 1 decembrie 2009).

Art. 8 prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Cu privire la admisibilitate

44. Curtea constată că cererea nu este nici vădit nefondată, nici inadmisibilă pentru alte motive enumerate la art. 35 din Convenție. Prin urmare, trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

(a) Reclamanta

45. Reclamanta a reiterat că probele prezentate de ea nu au fost luate în considerare de instanțe. Hotărând înapoierea copiilor în Franța, instanțele au ignorat hotărârile instanțelor franceze care stabileau reședința copiilor ca fiind la mama lor și care o autorizau să se deplaseze împreună cu aceștia în România. Reclamanta îl informase pe X cu privire la mutare, iar acesta își vizitase nestingherit copii în noua casă. De asemenea, a putut să ia copiii cu el în Franța, chiar și după schimbarea reședinței.

46. Reclamanta a mai susținut că riscul de violență domestică față de copii nu fusese evaluat corect de instanțe. De asemenea, a considerat că instanțele au făcut abstracție de faptul că minorii se integraseră în noul lor mediu în România. În opinia sa, instanțele săvârșiseră o eroare alegând să nu cunoască opinia copiilor la momentul stabilirii situației lor.

47. În sfârșit, reclamanta a susținut că, prin dispunerea întoarcerii copiilor în Franța, instanțele au pregătit terenul pentru cea mai recentă hotărâre franceză care a modificat măsurile privind încredințarea minorilor și a stabilit reședința copiilor ca fiind cu tatăl lor.

(b) Guvernul

48. Guvernul a admis că hotărârea de înapoiere a copiilor în Franța a constituit o ingerință în dreptul reclamantei la respectarea vieții sale de familie. Totuși, această ingerință a fost în conformitate cu legea, și anume Legea nr. 100/1992, care a încorporat Convenția de la Haga în dreptul intern (supra, pct. 39). De asemenea, a urmărit un obiectiv legitim, și anume protecția drepturilor altora, în special dreptul copiilor de a menține contactul cu tatăl lor.

49. În ceea ce privește justificarea ingerinței, Guvernul a susținut că instanțele naționale au luat în considerare toate probele din dosar atunci când au constatat că reclamanta schimbase reședința copiilor fără acordul lui X. În ceea ce privește acuzațiile de „risc grav”, instanța a refuzat, pe bună dreptate, să se bazeze pe simple acuzații de rele tratamente formulate de reclamantă și, în schimb, a luat în considerare toate probele prezentate de păți; se dovedea că instanțele franceze au considerat pe X apt pentru exercitarea autorității părintești. Astfel, acuzația de risc grav a fost examinată în mod obiectiv de instanțele naționale, care au motivat în mod detaliat hotărârile lor. În examinarea lor, instanțele au luat în considerare interesul superior al copiilor, care nu coincidea întotdeauna cu interesele părinților lor.

2. Motivarea Curții

(a) Principii generale

50. Principiile relevante privind ingerința în exercitarea dreptului la respectarea vieții de familie, precum și obligațiile pozitive ce revin statului în temeiul art. 8 din Convenție, în cauzele referitoare la înapoierea unui copil în temeiul Convenției de la Haga, sunt rezumate în *X împotriva Letoniei* [(MC), nr. 27853/09, pct. 92-108, CEDO 2013].

51. Curtea a hotărât, în special, că, în domeniul răpirii internaționale de copii, obligațiile statelor contractante impuse la art. 8 trebuie interpretate în lumina cerințelor Convenției de la Haga și ale Convenției din 20 noiembrie 1989 privind drepturile copilului, precum și a normelor și principiilor relevante ale dreptului internațional aplicabile în relațiile dintre părțile contractante [*ibidem*, pct. 93, cu trimiterile suplimentare; în ceea ce privește drepturile fundamentale și principiul încrederii reciproce în cadrul Uniunii Europene, a se vedea *Avotiņš împotriva Letoniei* (MC), nr. 17502/07, pct. 46-49, CEDO 2016].

52. În toate hotărârile referitoare la copii, interesele superioare ale acestora trebuie să prevaleze [*ibidem*, pct. 96; a se vedea, de asemenea, *Strand Lobben și alții împotriva Norvegiei* (MC), nr. 37283/13, pct. 204, 10 septembrie 2019]. Aceeași filosofie este inerentă Convenției de la Haga, care asociază acest interes cu restabilirea *status quo-ului* prin intermediul unei hotărâri de înapoiere imediată a copilului în țara sa de reședință obișnuită în caz de răpire ilegală, ținând seama în același timp de faptul că neînapoierea se poate dovedi uneori justificată de motive obiective care corespund interesului copilului, explicând astfel existența unor excepții, tocmai în cazul unui risc grav ca înapoierea copilului să-l expună unui pericol fizic sau psihic sau ca în orice alt chip să-l situeze într-o situație intolerabilă [(art. 13 alin. (1) lit. b)]. Curtea mai observă că Uniunea Europeană aderă la aceeași filosofie, în cadrul unui sistem care implică doar state membre ale Uniunii Europene și întemeiat pe principiul încrederii reciproce. Regulamentul Bruxelles II bis, ale cărui dispoziții privind răpirea de copii le completează pe cele deja prevăzute de

Convenția de la Haga, se referă, de asemenea, în preambulul său la interesul superior al copilului (supra, pct. 41), în timp ce art. 24 alin. (2) din Carta drepturilor fundamentale subliniază că, în toate acțiunile referitoare la copii, interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial (a se vedea *X împotriva Letoniei*, citată anterior, pct. 97).

53. În contextul special al prezentei cauze, Curtea reiterează că nu-și propune să substituie propria sa evaluare celei a instanțelor naționale. Astfel, fără a aduce atingere marjei de apreciere a statului, Curtea trebuie să se asigure că procesul decizional care a condus la adoptarea de către instanțele naționale a măsurilor contestate a fost echitabil și a permis celor implicați să își susțină pe deplin cauza, precum și că a fost protejat interesul superior al copilului (*ibidem*, pct. 102, cu trimiterile suplimentare; a se vedea *Blaga împotriva României*, nr. 54443/10, pct. 67, 1 iulie 2014).

(b) Aplicarea acestor principii la faptele cauzei

(i) Cu privire la existența unei ingerințe

54. În ceea ce privește împrejurările din speță, Curtea consideră că hotărârea din 30 aprilie 2018, prin care tribunalul a dispus înapoierea copiilor reclamantei în Franța (supra, pct. 19-22), a constituit o ingerință în dreptul acesteia la respectarea vieții sale de familie. La acea dată, copiii locuiau cu reclamanta, care exercita autoritatea părintească, împreună cu X (supra, pct. 7). Hotărârea în litigiu a fost confirmată de Curtea de Apel București la 9 august 2018 (supra, pct. 23).

55. Rămâne să se stabilească dacă ingerința era „prevăzută de lege”, dacă a urmărit unul sau mai multe scopuri legitime și dacă era „necesară într-o societate democratică” (a se vedea *Andersena*, citată anterior, pct. 113).

(ii) Cu privire la întrebarea dacă ingerința era „prevăzută de lege”

56. Curtea constată că ingerința era prevăzută de lege, și anume de art. 3 și 12 din Convenția de la Haga, astfel cum a fost ratificată de statul pârât prin Legea nr. 100/1992 (supra, pct. 39). În această privință, Curtea mai observă că, în calitate de state membre ale UE, ambele state au obligații în temeiul Regulamentului Bruxelles II bis (supra, pct. 41), care este astfel aplicabil în prezenta cauză (a se vedea *mutatis mutandis*, *K.J. împotriva Poloniei*, nr. 30813/14, pct. 58, 1 martie 2016).

(iii) Cu privire la întrebarea dacă ingerința a urmărit un scop legitim

57. Curtea reține că tribunalul a acționat în urmărirea obiectivului legitim de protejare a drepturilor și libertăților copiilor (a se vedea *mutatis mutandis*, *Vladimir Ushakov împotriva Rusiei*, nr. 15122/17, pct. 87, 18 iunie 2019, și *Blaga*, citată anterior, pct. 74), obiectiv conform cu protecția drepturilor și libertăților altora, astfel cum se prevede la art. 8 § 2 din Convenție.

(iv) *Cu privire la întrebarea dacă ingerința era „necesară într-o societate democratică”*

58. În sfârșit, Curtea trebuie să stabilească dacă ingerința în cauză era „necesară într-o societate democratică” în sensul art. 8 § 2 din Convenție, interpretată în lumina instrumentelor internaționale relevante, și dacă autoritățile, atunci când au pus în balanță interesele concurente aflate în joc, au ținut seama în mod corespunzător de interesul superior al copiilor, în cadrul marjei de apreciere recunoscute statului în materie (a se vedea jurisprudența citată supra, pct. 53). Pentru a proceda astfel, Curtea va ține seama de motivarea tribunalului la hotărârea din 30 aprilie 2018 (supra, pct. 19-22).

59. Primul element al capătului de cerere al reclamantei este modul în care tribunalul a apreciat întinderea drepturilor sale părintești, în special dreptul de a stabili reședința copiilor. Reclamanta a contestat concluziile tribunalului, susținând că avea dreptul să se deplaseze în România împreună cu copiii, din moment ce reședința lor fusese stabilită fiind cu ea și îl informase pe X cu privire la schimbarea reședinței (supra, pct. 45). Guvernul a contestat această afirmație și a făcut trimitere la concluziile tribunalului (supra, pct. 49).

60. Curtea trebuie să reitereze că noțiunea de încredințare, în sensul Convenției de la Haga, are un conținut autonom, întrucât trebuie să se aplice tuturor statelor părți la această convenție și poate fi definită în mod diferit în variatele lor sisteme juridice [a se vedea *Neulinger și Shuruk împotriva Elveției* (MC), nr. 41615/07, pct. 65-68 și 102, CEDO 2010]. În plus, trebuie arătat că, deși în principiu Convenția de la Haga nu se aplică decât încălcărilor drepturilor de încredințare, reiese din preambul, precum și din art. 1 lit. b) și din art. 21 (supra, pct. 39), că aceasta urmărește și protejarea dreptului de vizitare (*ibidem*, pct. 104).

61. În prezenta speță, pe lângă exercitarea în comun a autorității părintești, instanțele franceze i-a acordat lui X drept de vizitare, precum și dreptul de a fi consultat în toate problemele privind bunăstarea copiilor (supra, pct. 7). Tribunalul a examinat minuțios cauza în temeiul Convenției de la Haga și a constatat că minorii trebuiau înapoiți în Franța (supra, pct. 19). Curtea nu consideră necesar să se îndepărteze în prezenta cauză de concluziile tribunalului în hotărârea din 30 aprilie 2018.

62. Faptul că, la 21 noiembrie 2017, Curtea de Apel Paris a respins cererea lui X de înapoiere a copiilor (supra, pct. 17) nu modifică această concluzie, în măsura în care procedura respectivă nu era instituită în temeiul dispozițiilor Convenției de la Haga, ci privea atribuirea încredințării în sensul noțiunii din dreptul francez și stabilirea reședinței copiilor. Din acest motiv, acestea nu intră în domeniul de aplicare al prezentei examinări.

63. Mai mult, din comportamentul reclamantei mai reiese clar că, atunci când a decis să se mute în România cu copiii, știa că nu putea face acest lucru fără consimțământul tatălui sau fără o hotărâre judecătorească. Potrivit reclamantei, aceasta îl informase pe X cu privire la intențiile sale (supra, pct.

13) și a solicitat aprobarea instanței care îi încredințase copiii (supra, pct. 16). Cu toate acestea, niciun element din dosar nu indică faptul că, la momentul schimbării reședinței copiilor în România, X sau instanța și-a dat acordul cu privire la această schimbare.

64. Prin urmare, în prezenta speță, nu există nicio îndoială că deplasarea copiilor din Franța, care împiedica eventuala exercitare de către tată a dreptului de vizitare care îi fusese acordat, era ilicită în sensul Convenției de la Haga.

65. Curtea își va îndrepta acum atenția asupra celui de-al doilea element al capătului de cerere al reclamantei, și anume modul în care instanțele interne au examinat excepțiile la înapoiere invocate de reclamantă în temeiul art. 13 din Convenția de la Haga (supra, pct. 46).

66. În acest sens, Curtea reiterează că, în temeiul art. 13 primul paragraf lit. b) din Convenția de la Haga, autoritățile care examinează cererea de înapoiere nu sunt obligate să o admită „dacă persoana, instituția sau organismul care se împotrivesc înapoierii sale stabilește că [...] există un risc grav”. Părintele care se împotrivesc înapoierii este cel care, în primul rând, trebuie să prezinte suficiente dovezi în acest scop. Prin urmare, în speță, reclamanta trebuia să furnizeze probe suficiente pentru a dovedi acuzațiile, care, în plus, trebuiau să se refere la existența unui risc descris a fi „grav” la art. 13 primul paragraf lit. b) (a se vedea *X împotriva Letoniei*, citată anterior, pct. 116).

67. Revenind la situația de fapt din prezenta cauză, Curtea constată că tribunalul a examinat întregul context familial, inclusiv acuzațiile de acte de violență comise de tată (supra, pct. 20). Instanța națională a luat în considerare probele prezentate de reclamantă, precum și hotărârile judecătorești relevante pronunțate de instanțele franceze și, pe baza acestor probe, a considerat că acuzațiile reclamantei erau nefondate. În plus, instanța era pregătită să solicite cooperarea internațională pentru a asigura siguranța copiilor în Franța (supra, pct. 20 *in fine*), în conformitate cu principiul încrederii reciproce între statele membre ale UE (a se vedea *Royer împotriva Ungariei*, nr. 9114/16, pct. 50, 6 martie 2018).

68. În plus, Curtea constată că tribunalul a examinat evoluția situației copiilor de la mutarea lor în România și a luat în considerare faptul că aceștia se integraseră în noul lor mediu (supra, pct. 22). Curtea este convinsă că tribunalul a identificat interesul superior al copiilor și că l-a examinat atunci când a decis să nu acorde vreo semnificație în sensul Convenției de la Haga integrării copiilor în noul lor mediu. În această privință, Curtea nu poate decât să constate că, pe durata șederii lor în România, copiii au menținut contactul cu Franța și cu cultura franceză, care au rămas prezente chiar și în noul lor mediu. În special, aceștia și-au continuat studiile în limba franceză (supra, pct. 15) și, potrivit reclamantei, au vizitat Franța de două ori de la mutarea lor în România: mai întâi cu tatăl lor și apoi cu reclamanta (supra, pct. 24). De asemenea, Curtea constată că șederea reclamantei în România se intenționa

să fie doar temporară (supra, pct. 13). Pentru aceste motive, Curtea este dispusă să admită că, pe lângă integrarea în noul lor mediu în România, copiii au continuat să rămână în legătură cu Franța; acest fapt le-ar facilita înapoierea în mediul lor obișnuit din acea țară. Curtea este astfel convinsă că hotărârea tribunalului, deși succintă, a stabilit în mod convingător interesul superior al copiilor în această privință.

69. În sfârșit, Curtea constată că reclamanta a criticat tribunalul pentru că a decis soarta copiilor fără a-i interoga direct (supra, pct. 46). În această privință, Curtea observă totuși că art. 13 alin. (2) din Convenția de la Haga impune instanței să ia în considerare opiniile copilului numai dacă se constată că minorul a atins un grad suficient de maturitate (supra, pct. 39). În orice caz, Curtea a constatat anterior că instanțele naționale pot fi solicitate să examineze și alte aspecte ale situației copilului, pe lângă voința exprimată de acesta, înaintea de a-și exercita decizia de a refuza să dispună înapoierea (a se vedea *mutatis mutandis*, *Blaga*, citată anterior, pct. 80).

70. În cauza de față, tribunalul și-a motivat hotărârea de a nu interoga copiii (supra, pct. 21). Constatând că, la acea dată, copiii aveau vârsta de 6 și 3 ani (a se vedea supra, pct. 5), Curtea admite argumentele prezentate de instanța națională în această privință.

71. În concluzie, Curtea nu identifică niciun indiciu de arbitrar în modul în care tribunalul a evaluat acuzațiile de risc grav formulate de reclamantă. Pe parcursul evaluării aprofundate a circumstanțelor care i-au fost prezentate, Curtea a examinat ceea ce era în interesul superior al copiilor, ceea ce, în cazuri precum cel din speță, trebuie să prevaleze (a se vedea *X împotriva Letoniei*, citată anterior, pct. 95-96).

72. În ceea ce privește impactul pe care, în opinia reclamantei, hotărârea tribunalului a avut-o asupra măsurilor de încredințare a minorilor (supra, pct. 47), Curtea nu poate decât să constate că, la 22 octombrie 2019, Curtea de Apel Paris a hotărât să plaseze copiii la tatăl lor nu din cauza hotărârii instanțelor române cu privire la procedura de înapoiere introdusă în temeiul Convenției de la Haga, ci ca urmare a comportamentului reclamantei și a opoziției acesteia față de orice contact dintre X și copii (supra, pct. 35). Prin urmare, în această privință, nu există motive pentru a critica tribunalul sau autoritățile române în general.

73. În lumina constatărilor de mai sus, Curtea concluzionează că interpretarea și aplicarea de către instanțele interne a dispozițiilor Convenției de la Haga și ale Regulamentului Bruxelles II bis au fost suficiente pentru a asigura garanțiile prevăzute la art. 8 din Convenție și că ingerința în dreptul reclamantei la respectarea vieții sale de familie era „necesară într-o societate democratică” în sensul art. 8 § 2 din Convenție.

74. Prin urmare, nu a fost încălcat art. 8 din Convenție.

HOTĂRÂREA VOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că nu a existat nicio încălcare a art. 8 din Convenție.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 7 iulie 2020, în conformitate cu art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

Ilse Freiwirth
Grefier adjunct

Yonko Grozev
Președinte